

Spinoza en Thorbecke
te gast bij Stroom Den Haag.
foto: Rob Kollaard, Courtesy
Stroom Den Haag

Hans van Houwelingen

DEN HAAG | Kunstenaar Hans van Houwelingen (1957) vond dat het negentiende-eeuwse standbeeld van Thorbecke in Amsterdam best naar Den Haag kon. Spinoza kon dan naar Amsterdam. De reden? Amsterdam wilde een paar jaar geleden een beeld van Spinoza, en Den Haag wil er juist een van Thorbecke. Maar is zo'n beeld eenmaal geplaatst, dan lijkt flexibele omgang verder onmogelijk. Dat zet Van Houwelingen nu op losse schroeven, door beide beelden van hun sokkels te halen en in de entreehal van Stroom neer te poten, waar ze onderdeel zijn van de overzichtsexpositie 'Until it stops resembling itself'.

Negentiende-eeuwse zoektochten naar een nationale identiteit hebben ons een problematische erfenis geschonken, die we nu vaak als seksistisch of racistisch betitelen. Maar moet je dan je cultureel erfgoed de deur uitzetten? Of moeten we de beladen beelden van betekenis doen veranderen? En hoe dan? Van Houwelingen doet met zijn werken al goede voorzeten: Thorbecke torent angstwekkend hoog boven de balie uit en Spinoza zit stuurs met zijn rug naar de deur, als een blokkade voor wie naar binnen wil.

De twee Grote Nederlanders zijn er duidelijk niet op hun plaats, maar waren ze dat nog wel op hun oorspronkelijke sokkels? Webcambeelden in de expositie laten de lege sokkels zien. Boomtoppen vullen de leegte op. Ze zijn heel goed misbaar, zo te zien. Van

Houwelingens hergebruik speelt zich vooral af buiten Stroom: een andere webcam toont het beeld in Rotterdam van Naum Gabo, waar hij een gastarbeidermonument van wilde maken. Het vervallen abstracte beeld kon best een nieuwe betekenis dragen. Dat stuitte zowel op enthousiasme als op verzet. Uiteindelijk ging het feest niet door. Project mislukt? Nee, niet als je het ziet als een manier om de discussie aan te zwengelen, over monumenten en hun ideologie. Zo is de expositie in Stroom ook ingericht: als discussiestuk naar aanleiding van ingrepen van Van Houwelingen in de openbare ruimte. Lastig, om al die openbare ruimte binnenskamers te krijgen. De webcambeelden zijn maar een afgeleide van de werken zelf. Die nestelen zich eerder in het hoofd, dan in Stroom zelf.

MACHTELD LEIJ

HANS VAN HOUWELINGEN 'UNTIL IT STOPS RESEMBLING ITSELF'
24 SEPT. T/M 11 DEC. 2011,
Stroom, Hogewal 1-9, Den Haag
WWW.STROOM.NL